

Hr Tarmu Tammerk
Eesti Rahvusringhääling
Gonsiori 27
15029 Tallinn

24. oktoober 2015

Tere, hr Tammerk!

Pöördun kaebusega Teie kui ERR-i ajakirjanduseetika nõuniku poole.

Käesoleva aasta 22. veebruaril tõstis Aktuaalne kaamera avalikkuse tähelepanu alla kahtlustuse, nagu oleks SA Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks (SAPTK) valimiste-eelne teavituskampaania kätkenud parteidele ja kandidaatidele keelatud annetuste tegemist ning kujutanud endast seega valimisseaduse rikkumist.¹

Sama süüdistuse tõi Aktuaalne kaamera teistkordselt enam kui saja tuhande vaataja ette viis päeva hiljem ehk 27. veebruaril, kusjuures seda tehti kasutades eksperdina homoaktivistina tuntud isikut, kes veidi enam kui neli kuud varem rääkis Vikerraadio päevakommentaaris SAPTK meeleavaldusest perekonna ja demokraatia kaitseks reaalsust raskelt moonutaval viisil, mille ühekülgisust ja kohatust tunnistas ka Vikerraadio peatoimetaja ning tunnistasite Teiegi.²

Kolmandat korda käis Aktuaalne kaamera sama sõnumiga uudisloo välja 18. märtsil, korrates, rõhutades ja kindlustades varem loodud kuvandit: SAPTK on rikkunud valimisseadust, tehes keelatud annetusi.³

Kõigi kolme uudisloo autoriks oli Aktuaalse kaamera ajakirjanik Tiina Jaakson ja kõigi lugude

¹ [“Mitmed poliitikud võivad enesele teadmata kasutada kampaanias keelatud annetusi”](#), Aktuaalne kaamera, 22.02.2015

² [“Rammo: valimiskampaania loosungid olid lihtsustatud ja esines halvustamist”](#), Aktuaalne kaamera, 27.02.2015; ülevaade minu kaebusest ja ka ERR-I poolsest vastusest on kättesaadav siin: [“Järjekordne kinnitus ERR-i kallutusest”](#), Varro Vooglaid, 21.10.2015.

³ [“Rammo: valimiskampaania loosungid olid lihtsustatud ja esines halvustamist”](#), Aktuaalne kaamera, [“Järjekordne kinnitus ERR-i kallutatusest”](#), Varro Vooglaid, 21.10.2015 [“Komisjon: SAPTK-i voldikute näol oli tegu valimisreklaami ja keelatud annetusega”](#), Aktuaalne kaamera, 18.03.2015

pinnalt vormistati uudised ka ERR-i uudisteportaali ning ilmselt ka raadiouudistesse.⁴

Nüüdseks on aga juba enam kui pooleteise kuu eest selgunud, et Aktuaalse kaamera poolt levitatud kahtlustused ja süüdistused olid alusetud.

Kinnitades meie poolt algusest peale väljendatud seisukohta, et valimisseaduse tõlgendus, nagu kujutanuks meie kampaania endast keelatud annetuste tegemist, oli meelevaldne, ebamõistlik ja otsitud, keeldus Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni (ERJK) korduvatest nõudmistest hoolimata SAPTK suhtes väärteomenetlust algatamast, selgitas, et ERJK kvalifikatsioon oli ekslik ja et meie tegevuses puudub väärteokoosseis ehk seaduserikkumine.

Paraku pole selle kohta Aktuaalses kaameras olnud minule teadaolevalt mitte mingisugust kajastust, teema varasemaga võrreldava põhjalikkusega käsitlemisest rääkimata. Seega on kujunenud olukord, kus Aktuaalne kaamera on kolmel korral levitanud SAPTK suhtes tõsiseid kahtlustusi ja süüdistusi, olles ise nende kahtlustuste avalikuks tõstatajaks, ent samas ei ole teinud sõnagi juttu faktidest, mis näitavad, et need kahtlustused ja süüdistused on olnud alusetud.

Seejuures on olnud kogu ERJK ja PPA menetlust puudutav info avalikult kättesaadav ja teema käsitlemiseks rohkem kui piisavalt aega, pidades silmas, et PPA langetas oma otsuse juba 8. septembril ja kinnitas seda 28. septembri määrusega.⁵

Sellise tegevusega on Aktuaalne kaamera kahjustanud SAPTK mainet, luues Eesti ühiskonnas jõuliselt kuvandit, nagu oleks SAPTK tegelenud seaduserikkumisega, kuid hoidudes samas avalikkusele info jagamisest selle kohta, et poliitiliste parteide esindajate juhitud Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni hinnangud SAPTK tegevuse kohta on PPA (nüüdseks juba korduvalt väljendatud) seisukoha kohaselt olnud alusetud ja väärad.

Eelnevat silmas pidades esitan Aktuaalse kaamera käitumise suhtes kaebuse ja palun Teil kui ERR-i ajakirjanduseetika nõunikul anda sellele hinnang – muu hulgas seondult küsimusega, kas Aktuaalne kaamera ja selle ajakirjanik Tiina Jaakson on kõnealuses asjas toiminud kooskõlaliselt usaldusväarsuse põhimõttega, mis eeldab ERR-i enda määratluse kohaselt objektiivsust, erapooletust ja tasakaalustatust, ja objektiivsuse põhimõttega, mille kohaselt arvestatakse kõiki olulisi teemaga seotud üksikasju ja vaatekohti ning kedagi ega midagi ei seata eelisseisundisse.

On ilmne, et ERR-i liberaalselt meelestatud ajakirjanikele ei meeldi SAPTK ega selle konservatiivsetest väärtustest lähtuvad püüdlused. Seetõttu oleme varemgi pidanud taluma, et ERR kas vaikib meie ühiskondlikult olulised ja mastaapsed ettevõtmised maha või kajastab neid reaalsust moonutavalt ja kallutatult.⁶

⁴ ERR-i uudistele toetudes andsid SAPTK vastu suunatud kahtlustustele ja süüdistustele kõlapinda ka teised meediaväljaanded. Vt nt [“Komisjon: SAPTK-i voldikute näol oli tegu valimisreklaami ja keelatud annetusega”](#), Postimees, 18.03.2015

⁵ Vt <http://www.erjk.ee/et/dokumendiregister/kirjad>

⁶ Teatavasti jättis ERR kajastamata nii kampaania “Kaitskem üheskoos perekonda!” raames kogutud enam kui 38 000 allkirja Riigikogule üleandmise 2013. aasta kevadel kui ka rohkem kui 7 500 kooseluseaduse läbisurumise vastu suunatud protestikirja parlamendi fraktsioonidele toimetamise 2014. aasta kevadel. Meie meeleavaldusest

Ent see, et meie tegevus teatud ajakirjanikele ei meeldi, ei õigusta selle kajastamist süstemaatiliselt negatiivset kuvandit looval moel.⁷ ERR-i heas tavas on sätestatud põhimõte, mille kohaselt ei tohi ajakirjanik varjata või ignoreerida informatsiooni, millega ta ise nõus ei ole või mis talle ei meeldi. Sellest põhimõttest tuleks juhinduda ka SAPTK tegevuse kajastamisel.⁸

Lisaks mainitule on ERR-i heas tavas sätestatud ka printsip, et rahvusringhääling tunnistab tehtud vigu ja parandab neid. Seega oleks korrektne, kui ERR vabandaks avalikult SAPTK ees, selgitaks, miks ei informeeritud avalikkust sellest, et Aktuaalses kaameras meie suhtes levitatud kahtlustused ja süüdistused seaduserikkumises on olnud alusetud, annaks teada, kuidas kavatsetakse edaspidi hoida ära SAPTK tegevuse kajastust suunatult negatiivset kuvandit looval moel ning selgitaks, mil viisil plaanitakse heastada meie mainele tekitatud tõsist kahju.

Teatavasti on SAPTK organisatsioon, mis toetub oma tegevuses mitte valitsuse ega Euroopa Liidu dotatsioonile, vaid üksnes eraisikute annetustele. Kuivõrd suure tõenäosusega ei soovi paljud inimesed toetada ühingut, mis on kõrgesti usaldatud rahvusringhäälingu peamises uudistesaates korduvalt parteidele keelatud annetusi tegevaks seaduserikkujaks tembeldatud, on Aktuaalne kaamera põhjutanud SAPTK-le mitte ainult mainelist, vaid ka materiaalselt kahju. Halvemal juhul on see tulenenud sihilikust pahatahtlikkusest, paremal juhul vastutustundetusest või ebaprofessionaalsusest. Nii ühel kui ka teisel juhul on paraku tagajärjeks SAPTK-le tekitatud kahju.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Varro Vooglaid

Juhatuse esimees

SA Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks

Roosikrantsi 7-3a

10119 Tallinn

varro.vooglaid@saptk.ee

6 801 290

perekonna ja demokraatia kaitseks, mis toimus 2014. aasta sügisel, tegi Aktuaalne kaamera aga kajastuse, mis kätkes valeväiteid (nt selle osas, nagu oleks MPEÕK palvus kujutanud endast osa meie meeleavaldusest) ning ei pakkunud sõna meeleavalduse korraldajatele, küll aga meie meeleavaldusele vastudemonstratsiooni tegema tulnud homoaktivistidest kooseluseaduse pooldajatele. Vt [“Kooselu seaduse vastasele meeleavaldusele tuli inimesi erinevatest Eesti piirkondadest”](#), Aktuaalne kaamera, 5.10.2014. Tähelepanuväärselt oli ka selle saatelõigu autoriks Tiina Jaakson, kes tegi ühtlasi ka pikema kooseluseaduse teemaga seonduva uudisloo, kus ta väitis isiklikult, nagu oleks meie 5. oktoobri 2014 meeleavaldusel perekonna ja demokraatia kaitseks valitsenud hirm ja viha ning tegi sama sõnumi edastamiseks intervjuu sõltumatu eksperdina esitletud, ent avalikult teadaolevalt kooseluseadust pooldaval seisukohal oleva Ilona Leivaga, kes iseloomustas SAPTK tegevust sõnadega “kurjus”, “viha” ja “vaenu õhutamine”. Vt [“Ekspertidid: kooseluseaduse algatajad ei mõelnud PR-strateegiat läbi”](#), ERR, 12.10.2014

⁷ Täiendavaks näiteks sellisest kajastusest on veel üks Aktuaalse kaamera valimiste-eelne uudisloog, kus püüti taas kord luua alusetult avalikku kuvandit, nagu oleks SAPTK rikkunud seadust – uudisloos uuriti isegi politseiametnikult, kas meid saaks selle eest, et keegi on kusagile “kolkaküla” bussipeatusesse ühe plakati kleepinud, vastutusele võtta. Vt [“Pärnumaal kleebiti bussipeatusesse kooseluseadust pooldanud riigikogu liikmete vastane plakat”](#), Aktuaalne kaamera, 2.2.2015.

⁸ “Eesti Rahvusringhäälingu hea tava”, kättesaadav aadressil http://err.ee/files/ERR_Hea_Tava2013.pdf